

HUDBA VISEGRÁDU

XIX. FESTIVAL HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ LIDOVÝCH MUZIK
OZVĚNY SLOVÁCKÝCH SLAVNOSTÍ VÍNA A OTEVŘENÝCH PAMÁTEK

UHERSKÉ HRADIŠTĚ
9. - 11. října 2009

REDUTA A KLUB KULTURY
PIVOVAR JAROŠOV
ZÁMEK UHERSKÝ OSTROH

V dobách existence římské říše byla oblast dnešního Visegrádu - okolí malého starobylého města na severu Maďarska v ohbí Dunaje - severní hranicí impéria, kde proti útokům různých kmenů postavili Římané pevnost. Později sloužil Visegrád jako hlavní město říše uherských panovníků až do ovládnutí dolních Uher Turky, kteří jej proměnili v ruiny. Pro nás má toto místo hned dvojnásobný historický význam: v roce 1335 se zde setkali český král Jan Lucemburský, uherský král Karel Robert a polský král Kazimír III., aby uzavřeli protihabsburské spojenectví. Setkání, kterému byl přítomen i pozdější král český a císař římský Karel IV., ve výsledku zajistilo stabilitu tohoto středoevropského regionu na dlouhou dobu. Symbolicky se proto zde v roce 1991 zástupci ČSFR, Maďarska a Polska dohodli na spolupráci při vstupu do NATO a EU.

Neformálním setkáním na úrovni visegrádské čtyřky je i letošní kolekce muzikantů a zpěváků uherskohradištského festivalu.

Prostřednictvím kapel z Čech, Moravy, Slovenska, Polska a Maďarska nahlédneme do ohromného bohatství hudebních výtvorů selského lidu. Každý, ať má jakýkoliv vztah k lidové písni, jí přiznává hodnotu významného kulturního dědictví národa.

Pro současníky jsou inspirativními zdroji téměř veskrze prameny obzvláště písňových sbírek. Teprve na konci barokního období a na počátku osvícenské éry se objevují první sbírky, které si pro svou potřebu pořizovali sami lidoví zpěváci a písmáci. V nich také nacházíme určitý předobraz i první zdroj pro uvědomělé sběratelství.

Prvním systematickým sběratelem v Čechách byl Jan Jeník z Bratřic. Uznávanou osobností přederbenovského období se stal František Ladislav Čelakovský. Od 40. let 19. stol. pak probíhá období sběratelské a tvůrčí práce, v němž vysoko nad ostatními ční osobnost Karla Jaromíra Erbena /Prostonárodní české písně a říkadla/. Nejvýraznějším zjevem českého sběratelství na počátku našeho století se ovšem stal Čeněk Holas.

Na počátku 19. stol. se uskutečnila v Rakousku-Uhersku guberniální sbírka (Moravská část vyšla až v r.1994). František Sušil vydal pro Moravu základní sbírku (Moravské národní písně). Velmi cenným sběratelem byl též František Bartoš (Nové národní písně moravské...), později spolupracující s Leošem Janáčkem. Ten byl představitelem systematické sběratelské činnosti a navíc též prvním dokumentátorem lidové písně na fonografu.

První tištěné sbírky písní na Slovensku Jana Blahoslava a Pavla Josefa Šafaříka (Písně světské lidu slovenského v Uhřích) i Jana Kollára (Národné zpievanky) pozbývaly notový zápis. Významnou sešitovou sbírku (Slovenské spevy) zorganizovalo od r.1880 Povereníctvo pre sbieranie a vydávanie slovenských spevov.

Pro Polsko je významným sběratelem a národopiscem Henryk Oskar Kolberg (Pieśni ludu polskiego). Novodobě se tradiční hudbou a písní zabývá Jerzy Zbigniew Przerembski.

Maďarští skladatelé Béla Bartók a Zoltán Kodály zkoumali domácí hudební folklor, ale též písňový materiál okolních zemí. Bartók kromě obrovského množství nasbíraných písní vydaných v různých sbírkách či nahraných na zvukových válečcích vykonal také obdivuhodnou srovnávací práci písňového materiálu ve středoevropském kontextu.

Nikoli náhodou bude v programech letošního festivalu účinkovat Martin Hrbáč se svými hornáckými muzikanty i zpěváky. - letos se dožil kulatých sedmdesátin! Tož, Martinku, hodně zdraví!

POŘÁDÁ KLUB KULTURY UHERSKÉ HRADIŠTĚ VE SPOLUPRÁCI
S MĚSTY UHERSKÉ HRADIŠTĚ A UHERSKÝ OSTROH,
NÁRODNÍM ÚSTAVEM LIDOVÉ KULTURY VE STRÁŽNICI A ZA
PODPORY ZLÍNSKÉHO KRAJE, NADACE DĚTI-KULTURA-SPORT,
ODBOROVÉHO SVAZU PRACOVNÍKŮ KULTURNÍCH ZAŘÍZENÍ

XIX. FESTIVAL HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ LIDOVÝCH MUZIK

**OZVĚNY SLOVÁCKÝCH SLAVNOSTÍ VÍNA
A OTEVŘENÝCH PAMÁTEK**

**PÁTEK 9. 10. 2009 V 19.30 HODIN
REDUTA**

MARTINĚ, MARTINKU

POŘAD K 70-TINÁM PRIMÁŠE MARTINA HRBÁČE.
ÚČINKUJÍ: HORNÁCKÁ CIMBÁLOVÁ MUZIKA MARTINA
HRBÁČE SE SÓLISTY, TEMPERAMENT CIMBAL ORCHESTRA.
VSTUPNÉ 80 Kč

**PÁTEK 9. 10. 2009 V 19.30 HODIN
PIVOVAR JAROŠOV**

DOMÁCÍ AJ PŘESPOLNÍ

ÚČINKUJÍ: ORKIESTRA ŚW. MIKOŁAJA,
CIMBÁLOVÁ MUZIKA VČELARAN
VSTUPNÉ 60 Kč

**SOBOTA 10. 10. 2009 V 18.00 HODIN
GALERIE VLADIMÍRA HROCHA - KLUB KULTURY
IV. FOLKLORNÍ FOTOSALON**

VERNISÁŽ VÝSTAVY

**NEDĚLE 11. 10. 2009 V 10.00 HODIN
NÁDVOŘÍ ZÁMKU UHERSKÝ OSTROH**

MATINĚ NA ZÁMKU

ÚČINKUJÍ: CIMBALIBAND, LIDOVÁ MUZIKA Z TŘEMOŠNÉ,
MLADÁ DUDÁCKÁ MUZIKA STRAKONICE, CM PRAMÍNKY
ZUŠ ZDEŇKA BURIANA - KOPŘIVNICE,
LUDOVÁ HUDBA ZUŠ MICHALOVCE.
VSTUP VOLNÝ. ZDARMA KYVADLOVÁ PŘEPRAVA
V 9.30 HODIN OD KLUBU KULTURY

**NEDĚLE 11. 10. 2009 VE 14.30 HODIN
PODKROVÍ REDUTY**

LISTOVÁNÍ HUDEBNÍMI ARCHIVY

PŘIPRAVILI A UVÁDĚJÍ JAROMÍR NEČAS A JIŘÍ PLOCEK.
VSTUP VOLNÝ

**SOBOTA 10. 10. 2009 V 19.30 HODIN
KLUB KULTURY**

**GALAPROGRAM
FESTIVALU**

**HUDBA
VISEGRÁDU**

**PŘED PROGRAMEM UDĚLENÍ CEN
„VINAŘSKÁ OBEC ROKU“**

ORKIESTRA ŚW. MIKOŁAJA
POLSKO

TEMPERAMENT CIMBAL
ORCHESTRA
SLOVENSKO

HORŇÁCKÁ CIMBÁLOVÁ
MUZIKA MARTINA HRBÁČE

LIDOVÁ MUZIKA Z TŘEMOŠNÉ

CIMBALIBAND
MAĎARSKO

PO PROGRAMU ZÁBAVA
S HORŇÁCKOU MUZIKOU M. HRBÁČE

PŘIPRAVIL JAN MADĚRIČ.
UVÁDÍ JAN ROKYTA.
VSTUPNÉ 100,- KČ

ORKIESTRA ŚW. MIKOŁAJA

LUBLIN - POLSKO

Jedna ze skupin, které „vymyslely“ folk v Polsku. Bez nadsázky patří mezi elitu folkových skupin v zemi. Podle některých znalců žánru je považována za kapelu, která nasměrovala styl folkové hry devadesátých let a utvářela základy popularizace této muziky pro další léta. Hudba „Orkiestru“, na rozdíl od jiných populárních skupin tohoto žánru, upřednostňuje výlučně akustické nástroje a techniku tzv. „bílého“ zpěvu. Skupina ve svých aranžích užívá často strunné nástroje, např. dutar či cimbály. To ve velké míře tvoří její specifický a neopakovatelný zvukový kolorit ověnčený aurou mystiky. Jako jedna z prvních kapel zařadila do repertoáru muziku inspirovanou slovanským hudebním folklorem, především polským, lemkovským a huculským.

Anna Bielak - housle, zpěv

Agnieszka Kotczewska - bicí, perkuse

Maria Natanson - housle, viola, lyra, zpěv

Bogdan Bracha - zpěv, housle, píšťaly, plátkové nástroje

Piotr Majczyna - mandola, kobza, dutar, kytary, zpěv

Robert Brzozowski - kontrabas

TEMPERAMENT CIMBAL ORCHESTRA

DETVA - SLOVENSKO

Jedná se o seskupení mladých, ambiciózních muzikantů, kteří se snaží prezentovat více hudebních žánrů formou stylizovaného folkloru mnohých národů (slovenský, maďarský, rumunský, ruský, romský...). Těleso se začalo formovat v roce 1996, kdy byla založena dětská lidová muzika s názvem Víglášká ľalia, která účinkovala při ZUŠ v Detvě, pobočka Vígláš. Postupně se složení kapely měnilo a z původní sestavy dnes ve formaci působí tři muzikanti: Michal Oťapka, Michal Budinský a Slavomír Šurina. Přes mnohé změny těleso pokračovalo v účinkování dále a zformovalo se až do dnešní podoby. Část kapely tvoří současní či bývalí studenti konzervatoře. Kromě působení v Temperament Cimbala Orchestru byli resp. jsou členy dalších těles, např.: 55-členný orchestr Zlaté husle, smyčcové kvarteto One To Three Quartet, VFS Jánošík, FS Marína, Vrchársky Orchester, FS Detva a jiné, s nimiž se zúčastnili domácích i zahraničních představení. (Např.: Taiwan, Turecko, Rusko, Francie, Holandsko, Belgie, Španělsko, Itálie, Německo, Rakousko, Polsko, Rumunsko, Maďarsko atd...)

Juraj Stieranka - housle, **Michal Budinský** - cimbal,
Slavomír Šurina - viola, **Milan Gonda** - kontrabas,
Lubomír Demoč - fujara, píšťaly, klarinet

HORŇÁCKÁ CIMBÁLOVÁ MUZIKA MARTINA HRBÁČE

Martin Hrbáč (narozen 1939) pochází ze starého horňáckého rodu s letitou muzikantskou a zvláště pak zpěváckou tradicí. Je houslistou-samoukem a horňáckému primášskému stylu se „vyučil“ u legendárního „Majstra“ Jožky Kubíka, s nímž hrával od raného mládí. Nezůstal však jen u napodobování, nýbrž vytvořil si postupně vlastní osobitý styl a stal se přímým Kubíkovým pokračovatelem. Jako primáš a aranžér posunul dále i úroveň práce s písňovým materiálem. Na rozdíl od živelného přístupu svých předchůdců začal citlivým a přemýšlivým způsobem radit písně v sady, bral v úvahu nenásilně znějící tóninové přechody a vnitřní gradaci písní. V Martinově Horňácké cimbálové muzice se od dob jejího vzniku (1966) vystřídala celá plejáda výborných muzikantů, kteří přispěli k vývoji horňáckého stylu nebo naopak, dostali v něm cenné „vyučení“. Po léta patřila a stále patří tato kapela ke stylovým pilířům tradiční horňácké lidové hudby a dosáhla uznání nejen v domovském kraji, ale za hranicemi.

Martin Hrbáč - prim,

Martin Kománek - terc, **Miroslav Kolacia** - kontráš, viola,

Martin Slovák - kontrabas, **Petr Pavlinec** - cimbál

Zpívají: **Luboš Holý, Jara Hrbáč, Martin Zálešák, Martin**

Prachař, Svaťa Kučera, František Okénka

a dívčí sbor souboru Velička

LIDOVÁ MUZIKA Z TŘEMOŠNÉ

Muzika vznikla teprve na konci roku 2005, jejími členy jsou však zkušení muzikanti, prověřeni v kapelách řady západočeských souborů (Úsměv z Horní Břízy, Rokytky z Rokycan, Jiskra z Plzně, Dyleň z Karlových Varů). Repertoár muziky navazuje na bohaté tradice někdejšího Plzeňského lidového souboru při regionálním studiu Českého rozhlasu v Plzni a na tvorbu osobností, které se podílely na produkci tohoto západočeského hudebního centra (Zdeněk Bláha, Jaroslav Krček, Zdeněk Lukáš aj.). Kapela pod vedením Dalibora Bárty zpracovává lidové písně z Plzeňska, Chodska a jižních Čech, podílí se i na projektech, které překračují hranice tradiční lidové hudby.

Dalibor Bárta - klarinet, dudy, zpěv,

Pavel Egermaier - klarinet, **Veronika Hlavičková** - housle,

Veronika Kováčiková - zpěv, **Barbora Kovářová** - housle,

Kateřina Palátová - housle, zpěv,

Josef Kuneš - dudy, zpěv,

Zdeněk Vejvoda - kontrabas, zpěv,

Ivana Rukavičková - flétna, zpěv

CIMBALIBAND

BUDAPEST - MAĎARSKO

Tuto sedmičlennou skupinu založil virtuózní hráč na cimbál Balász Unger a akordeonista Szolobodán Wertetics ve snaze hrát tradiční lidovou hudbu po svém a nově. Právě spojením cimbálu a akordeonu, což jsou nástroje, které této skupině dominují, se podařilo vytvořit neobyčejně úderný a originální zvuk, jenž v neuvěřitelných rytmicko-melodických kaskádách pohání vpřed celou kapelu. Ovšem není to jen nástroj Balásze Ungera, který by na sebe strhával pozornost. Celá skupina totiž naprosto přirozeně balancuje na hranici mezi virtuozitou a zemitostí pouličního hraní, které má znít pořádně od podlahy. Z hudebního projevu Cimbalibandu není cítit umělé komponování, nadvláda skladatelské konstrukce, ale čiré, svobodné muzikantství, kořeněné ostrou jižní vášní, velkým nadhledem i rozhledem. Hudební duch Cimbalibandu nezná hranice, sahá ve svých balkánskoorientálních vazbách až k Černému moři nebo Ázerbajžánu, reflektuje hudbu Romů v Moldávii i Rumunsku. Neokázalé hudební mistrovství a schopnost modernizovat hudbu tak nenápadně, že má člověk pocit, jakoby vznikala teprve nedávno, činí z této skupiny na evropské etnoscéně zcela mimořádný fenomén.

Balázs Unger - cimbál, viola, zpěv, **Eszter Szita** - zpěv,
Szolobodán Wertetics - akordeon, zpěv,
Gellért Boda - housle, viola, **Gergő Unger** - kytara, zpěv,
Krisztián Rodek - tambura-viola, darbuka, zpěv,
Péter Pataj – kontrabas

LIDOVÁ MUZIKA ZUŠ MICHALOVCE

Lidová muzika ZUŠ Michalovce vznikla jako jedna z prvních ve Východoslovenském kraji. V krátkém časovém období získala několik ocenění v krajských i celostátních soutěžích. Mezi nejvýraznější úspěchy patří reprezentace ZUŠ v galaprogramu Staré noty mladých strún v Habovce, na folklorním festivalu Východná a vysoké ocenění na mezinárodním folklorním festivalu Ambert a Issoire ve Francii. V roce 2002 se muzika představila spolu s dětským pěveckým sborem Pro Musica na Festivalu Internacional de Música de Cantonigros ve Španělsku, kde získala 2. místo. V roce 2006 byla oceněná primátorem města Michalovce za příkladnou reprezentaci města.

Hudební repertoár čerpá především z etnografických oblastí Zemplínu a Šariše. Spolupracuje i s dívčí pěveckou skupinou a sólovými zpěváky, kteří se umísťují na předních místech v krajských a celorepublikových soutěžích. Uměleckým vedoucím hudby je Ivan Žecík, který je zároveň upravovatelem zemplínského folkloru, lektorem hudby je Ladislav Pastír.

CIMBÁLOVÁ MUZIKA PRAMÍNKY

Cimbálová muzika Pramínky ze ZUŠ Zdeňka Buriana v Kopřivnici byla založena v září roku 2001. Od té doby se mladí muzikanti pod vedením učitele Mgr. Vladana Jílka pravidelně schází na svých zkouškách každý týden. V současné době v muzice hraje 11 muzikantů. Hrají a zpívají převážně lašské a valašské písně, čímž se učí objevovat krásu a historii zdejšího kraje v těchto písních uloženou.

Cimbálová muzika má za sebou dlouhou řadu vystoupení nejen v Kopřivnici, ale i v okolních městech a obcích. Natáčela v České televizi v Praze s Dagmar Patrasovou a několikrát i pro Českou televizi Ostrava. Natáčela také v Českém rozhlase v Ostravě, z čehož vzniklo miniCD s vánočními koledami. Dále za své největší úspěchy muzikanti považují například koncert „Proměny písničky“ (na kterém doprovázeli zpěvačku lidových písní - valašskou královnu Jarmilu Šulákovou), reprezentaci České republiky na dvou mezinárodních koncertech ve francouzském městě Trappes, či vystoupení na Mezinárodním hudebním festivalu Janáčkovy Hukvaldy. V letošním roce se cimbálová muzika probojovala až do národního kola soutěže základních uměleckých škol, kde získala 1. místo a zvláštní ocenění poroty za vynikající hru na cimbál.

MLADÁ DUDÁCKÁ MUZIKA

Mladá dudácká muzika vznikla dne 3. června 2006 z žáků ZUŠ Strakonice. První vystoupení na sebe nenechalo dlouho čekat a muzikanti si brzy začali uvědomovat konkurenci dudáckých muzik na Strakonicku i skutečnost, že pro úspěch je třeba rozšířit soubor o další hudební nástroje.

Nyní se soubor skládá z Es klarinetu, dvou B klarinetů, dvou dud, třech houslí a kontrbasu a zkoušky probíhají jednou týdně v Domě dětí a mládeže ve Strakonících. Celkově má devět členů, kteří se od malička věnovali folkloru, např. v dětském folklorním souboru Prácheňáček nebo v dětské dudácké muzice ZUŠ Strakonice. Soubor reprezentoval město Strakonice na několika folklorních festivalech, ve Strážnici, Strakonících, Kunovicích, Nymburce nebo Mariánských Lázních.

Mladá dudácká muzika nebyla nikdy vedena dospělým vedoucím, ale vznikla spontánně z radosti z folkloru. Soubor zpracovává folklor jižních a jihozápadních Čech, především oblast Prácheňska a spolupracuje s dětským folklorním souborem Prácheňáček ze Strakonice.

LISTOVÁNÍ HUDEBNÍMI ARCHIVY

Chcete si poslechnout hlas profesora Karla Plicky, milovníka a znalce lidové písně nad jiné, jak promlouvá o své celoživotní lásce? Přenést se do časů první republiky a do selské světnice v Pojizeří a naslouchat tam lidovému zpěvu? Nebo do kopaničářské chalupy? Slyšeli jste už nejstarší dochovaný snímek legendární muziky myjavského primáše Samka Dudíka z roku 1929?

Autoři pořadu nacházejí při listování hudebními archivy snímky sluchu veřejnosti skryté a přitom неотřelým půvabem a sdělením oplývající. Např. nečekaná improvizovaná spojení - naturální slovenský cimbalista Géza Cibula s Lubošem Holým v kapli U šlechtičen, legendárním místě rozhlasových nahrávek v Brně. Tam také vznikla slavná deska Jaroslava Hutky Vandrování hudci v pohnuté době krátce před jeho podpisem Charty a odchodem do exilu - lidé se k Hutkovi připojovali v působivých lidových baladách. Brněnský rozhlas dokumentoval z velké části historii strážnických slavností, na zachovaných pásech se najdou klenoty - třeba romská skupina z Komárna, jen hlasy a rytmika dlaní.

Pojďte s námi zaposlouchat se do (ne)zapomenuté historie lidové hudby.

Jaromír Nečas a Jiří Plocek

**SOBOTA 10. 10. 2009 V 18.00 HODIN
GALERIE VLADIMÍRA HROCHA - KLUB KULTURY**

IV. FOLKLORNÍ FOTOSALON

Nápad organizovat Folklorní fotosalon vznikl v souvislosti s pořádáním mezinárodního Festivalu hudebních nástrojů lidových muzik. Pořádající Klub kultury Uh.Hradiště se totiž snažil k jednotlivým ročníkům festivalu připravovat výstavy tematicky zaměřené na folklor. Tak se představili autorskými kolekcemi např. výtvarníci Karel Beneš, Růžena Krčmařová, Lenka Jurečková a Moarch Miško Eveno nebo fotografové František Synek, Antonín Vlk, Jiří Rohel, Jaroslav Strnad, Zdeněk Zábranský, Libor Velan a Pavel Popelka. A jelikož výtvarníků ani fotografů zabývajících se výhradně tímto fenoménem není mnoho, byl v roce 2003 v rámci XIII. ročníku Festivalu hudebních nástrojů lidových muzik vyhlášen první ročník Folklorního fotosalonu. Zúčastnili se ho Pavel Bezděčka, Miroslav Potyka, Jiří Rohel, Jaroslav Strnad, Libor Velan, Antonín Vlk a Zdeněk Zábranský. Tito autoři zůstali salonu většinou věrni i v dalších letech a přibyli k nim další – např. Helena Bretfeldová, Lenka Jurečková, Stanislav Navrátil, Pavel Popelka, Jiří Jurča, Radovan Chvíla, František Synek a další. Folklorní fotosalon je vyhlašován v lichých letech jako bienále, v sudých jsou pak organizovány autorské výstavy. Jaká bude sestava letošního salonu, to v době uzávěrky sborníku nebylo definitivně známo. V každém případě však je Folklorní fotosalon beze sporu obohacením jak Festivalu hudebních nástrojů lidových muzik, tak výstavní dramaturgie Klubu kultury.

Miroslav Potyka

klub kultury
uherské hradiště

NADACE
Děti-kultura-sport

Zlínský kraj

Město
Uherské Hradiště

Město
Uherský Ostroh

NUZK NÁRODNÍ ÚSTAV
LIDOVÉ KULTURY
STRÁŽNICE

XIX. MEZINÁRODNÍ FESTIVAL HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ LIDOVÝCH MUZIK

PROGRAMOVÝ BULLETIN VYDAL KLUB KULTURY UHERSKÉ HRADIŠTĚ
V POČTU 550 KUSŮ, REDAKCE A TEXTY: JAN MADĚŘIČ,
FOTOGRAFIE: MIROSLAV POTYKA, HELENA BRETFELDOVÁ A ARCHIV,
DTP: ROBERT ŠTĚRBA,
TISK: AGENTURA NP STARÉ MĚSTO, V.O.S.